

A Kúria a dr. Dékány Alexandra ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Romics Ágnes ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 3.M.211/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.970/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.970/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A felülvizsgálati eljárás illetve az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.211/2012/28. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség viselésére kötelezte.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1987. február 10-étől állt az alperes alkalmazásában. A 2007. december 20-án kelt munkaszerződése értelmében fejfő munkakörben foglalkoztatta őt az alperes 2008. január 1-jétől kezdődően. A 2010. február 8-án kelt munkaköri leírás módosítása rögzítette a feladatait.

Az alperes a felperes munkaviszonyát 2012. február 15-én kelt rendkívüli felmondásával szüntette meg. Ennek indokolása szerint 2012. február 3-án súlyos vegyszerkezelési és felhasználási hiba történt az alperesnél. A felperes a vegyszerekhez hozzányúlt annak ellenére, hogy ehhez nem volt jogosultsága, nem tartozott a munkaköri kötelezettségébe, fentiekén túl rossz anyagot öntött a tartályba, amelynek következtében ezen vegyszerrel kezeltek több állatot, melyek közül számos szarvasmarha különböző sérüléseket szenvedett. A felperes meghallgatása során elismerte a kötelezettségszegést és azt, hogy hibázott, ezért az alperes az 1992. évi XXII. tv. (régi Mt.) 96. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozva szüntette meg rendkívüli felmondással a jogviszonyát.

Az elsőfokú bíróság tanúmeghallgatást foganatosított, valamint igazságügyi munkavédelmi szakértőt rendelt ki, aki szakvéleményében megállapította, hogy a felperes kötelezettséget szegett azzal, hogy a tőgy fertőtlenítésére használt vegyszer fogyasztását mint üzemzavart nem jelezte, illetve a felettesétől, közvetlen munkahelyi vezetőjétől nem kért intézkedést. Ezzel megszegte az 1993. évi

XCIII. tv. (Mvt.) 60. § (1) bekezdésében foglaltakat, amely szerint az üzemzavarról a munkáltatót azonnal köteles tájékoztatni a munkavállaló, a rendeltetésellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan kell megszüntetnie vagy erre intézkedést kérnie a felettesétől. A felperes nem kellő körültekintéssel, nem a tőle elvárható módon járt el a szakvélemény szerint akkor sem, amikor a vegyszer utántöltésekor nem győződött meg arról, hogy az általa felvett műanyag-göngyölegben milyen anyag tárolása történt.

Az adatok azt támasztották alá, hogy a fejő munkakörben dolgozó munkavállaló nem mehetett be, legalábbis egyedül semmiképpen a vegyszerraktárba a perbeli időszakban, e tekintetben pedig a technológiaváltásnak nem volt jelentősége, hiszen sem azt megelőzően, sem azt követően fejő munkakörben dolgozónak nem kellett a vegyszerraktárba bemennie. A felperesnek a perbeli eset kapcsán feladata lett volna a műszakvezetőt értesíteni a folyadék fogyásáról, ennek ellenére ezt nem tette meg, hanem bement a vegyszerraktárba, ott hozzányúlt a folyadékokhoz, és tévesen történt meg részéről azok felismerése és utántöltése. Ennek lett az a következménye, hogy két munkavállaló megsérült, illetőleg 100-as nagyságrendben mérhető állatállomány is sérülést szenvedett. A szakértői vélemény azt tartalmazta, hogy a felperes vélhetően nem tudott arról, hogy nincs jogosultsága bemenni a vegyszerraktárba, azonban ezt az állítást a bizonyítási eljárás további adatai cáfolták, és alátámasztották azt az alperesi álláspontot, amely szerint a felperesnek nem volt jogosultsága belépni a raktárba. A munkavégzésének helye, a fejőház távol esett a vegyszerraktártól és olyan helyiségen is át kellett mennie, amelyhez szintén nem volt hozzáférési jogosultsága (gyógyszerraktár).

A felperes azzal, hogy bement a vegyszerraktárba annak ellenére, hogy erre nem volt jogosultsága, olyan kötelezettségét szegte meg, amely a rendkívüli felmondás kiadásához jogszerűen vezetett az Mt. 96. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel.

Ezt követően a kötelezettségszegésének következményeként rossz folyadékot töltött a rendszerbe, és ennek lett az eredménye, hogy a munkavállalók, és az állatok is megsérültek.

Az Mt. 103. § (1) bekezdés b) pontja alapján a munkavállaló köteles a munkáját az elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, és utasítások szerint végezni. Ugyanezen § c) pontja alapján pedig köteles a munkatársaival együttműködni, és a munkáját úgy végezni, valamint általában olyan magatartást tanúsítani, hogy az más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse, munkáját ne zavarja, anyagi károsodását vagy helytelen megítélését ne idézze elő.

A perben nem annak volt nagyobb súlya, hogy a felperes tévesen öntött folyadékot a tartályba, hanem az alapozta meg a munkáltató intézkedését, hogy engedély nélkül, utasítás hiányában lépett be a vegyszerraktárba, amely az alperesnél kialakult gyakorlattal is ellentétes volt.

A felperes elismerte, hogy a 2012. január 28-ától használandó új

folyadékról tájékoztatták, a flakonokat meg lehetett különböztetni egymástól, és elismerte, hogy nem kellő körültekintéssel járt el, amikor a folyadék színe alapján döntött, hogy melyiket használja. A felperes előadását a folyadékok színéről, illetőleg a tartályokon lévő feliratok vonatkozásában a szakvélemény is cáfolta.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.970/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest perköltség fizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság ítélete szerint a munkaköri leírásban foglalt kötelezettség megsértése, illetve a felperesnek az a magatartása, hogy jogosulatlanul hozzányúlt a vegyszerekhez, holott a vegyszerkezelés nem tartozott a munkaköri feladatai közé, az Mt. 103. § (1) bekezdés b) és c) pontjába ütközik, mert ily módon a munkáját nem a vonatkozó szabályok, előírások és utasítások szerint végezte, hanem úgy, hogy az más egészségét, testi épségét veszélyeztette és a munkáltató anyagi károsodását idézhette elő.

Az elsőfokú bíróság tehát nem új felmondási okot kreált, pusztán jogilag minősítette a felperes terhére rótt kötelezettségszegést.

A felperesnek nyilvánvalóan be kellett mennie a vegyszerraktárba ahhoz, hogy a vegyi anyagokhoz hozzányúljon és rossz vegyszert öntsön a tartályba. Ezek a kötelezettségszegések nem választhatóak el egymástól. A rendkívüli felmondás jogszerű vagy jogellenes volta szempontjából valójában annak van jelentősége, hogy volt-e a felperesnek vegyszerkezelési jogosultsága vagy sem.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti logikai hibától mentes mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a technológiaváltást, azaz 2012. január 28-át követően a fejők, és így a felperes feladata sem volt az utófertőtlenítőszer összekeverése, tartályba töltése, azt a rendszer automatikusan adagolta. A vegyszer utántöltés a műszakvezető feladata volt, fejő csak utasításra mehetett be a vegyszerraktárba. Minderről a felperes is tudott, hiszen amikor őt a munkáltató 2012. február 8-án meghallgatta, úgy nyilatkozott: „Tudom, hogy ez nem az én feladatom lett volna. Elismerem, hogy hibáztam és nagyon sajnálom a történeteket”.

Abból, hogy a technológiaváltást megelőzően az utófertőtlenítőszer a fejők keverték össze, az adalékanyagokat ők hozták ki a raktárból, nem lehet következtetni arra, hogy 2012. január 28-át követően is eltűrt volt a munkáltatónál ez a gyakorlat. Ekkor már a felperesnek nem az volt a feladata, hogy bemenjen a vegyszerraktárba és utántöltse az utófertőtlenítőt, hanem az, hogy a szer fogyását jelezze a munkahelyi vezetőjének, és tőle kérjen intézkedést.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, és a jogszabályoknak megfelelő határozat hozatalára irányult. Érvelése szerint a bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelték, és ebből adódóan mérlegelésük nem volt megfelelő, téves és okszerűtlen következtetésre jutottak.

A felülvizsgálati érvelés szerint az eljáró bíróságok tévesen értékelték a tanúvallomásokat, valamint az alperesi hivatkozásokat. Nem értékelték B.Z. tanú vallomását, aki előadta, hogy a fertőtlenítőszer elfogyásakor akár önállóan is bemehetett a vegyszerraktárba, és utántölthette a tartályt. A tanú többször létesített munkaviszonyt az alperesnél, egyszer 1992. és 2006. között, ugyanakkor a perbeli időszakban is munkaviszonyban állt az alperesnél. Ezt igazolja a munkaidő-nyilvántartási, munkabeosztási melléklet. Ebből következően a tanú által elmondottakat kiemelt súllyal kellett volna értékelni.

Szintén figyelmen kívül maradtak az igazságügyi munkavédelmi szakértői vélemény megállapításai. Jelen esetben a munkáltatói mulasztások és jogsértések nagy száma jelentősen enyhíti a felperes terhére rótt kötelezettségszegést, így az a körülmény, hogy a felperes rossz vegyszert öntött a tartályba, vagy a vegyszerekhez hozzányúlt, nem minősülhet súlyos jogsértésnek, és a rendkívüli felmondás alapja sem lehet. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a munkáltató szabálytalan eljárása csökkenti a munkavállaló magatartásának súlyát.

Az alperes nem tudta igazolni, hogy kioktatta, vagy utasította volna a munkavállalókat a vegyszerraktárba való bemenetel megtiltásáról, vagy hogy tilos volna a vegyszerekhez hozzányúltni. A perben alkalmazandó Mt. 104. § és 102. § (3) bekezdés a) pont együttes értelmezése alapján a munkavállaló részére világos és egyértelmű utasítást kell adni, amely a jelen esetben nem történt meg. H.D. tanú maga nyilatkozta, hogy a vegyszerraktárra vonatkozóan nem oktatott semmit, a másik oktató, B.L. pedig nem tett nyilatkozatot.

A felperes érzelmileg kötődött az állatokhoz, több évtizedes munkaviszonya alatt problémát soha nem okozott, tevékenyen részt vállalt az állatok helyzetének javítása érdekében. A felperes ezért nagyon sajnálta a kialakult helyzetet, az állatokat, és hogy tulajdonképpen a tragédia az ő közreműködésével következett be. Egyfajta erkölcsi-, lelkiismereti felelősségvállalás hangzott el részéről, ami nem munkajogi kategória.

A másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az igazságügyi munkavédelmi szakértő azon megállapításait, amelyek az alperes terhére rótt magatartásokat sorolták.

A jogerős ítélet nem ad választ arra, hogy az elsőfokú bíróság miért nem az igazságügyi munkavédelmi szakértő megállapításaira alapítja ítéletét, miért tekinti a felperesi állítással szemben határozottnak és egyértelműnek a munkáltatói nyilatkozatot, és nem derült ki, hogy miért hagyja az elsőfokú ítéletben a téves és iratellenes megállapításokat B.Z. tanúval összefüggésben.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A felperes nem vitatta, hogy 2012. február 3-án az alperes új, korszerű tehenészetébe súlyos vegyszerkezelési és felhasználási

hiba történt, amikor a felperes munkaköri kötelességét megszegve hozzányúlt a vegyszerekhez és rossz anyagot töltött a tartályba, melynek következtében számos állat megsérült.

Az alperes munkaügyi meghallgatást tartott 2012. február 8-án, ahol a felperes elismerte, hogy felelőtlen volt, nem olvasta el, hogy milyen szert tölt a tartályba, és tudja, hogy nem az ő feladata lett volna a vegyianyag tartályba töltése. Nem merült fel az állatok iránti szeretet és az erkölcsi felelősségvállalása sem a megbeszélés alkalmával.

Bizonyítást nyert, hogy a vegyszerkezelés nem tartozott a fejők munkakörébe, a felperes a vegyszerraktárba csak úgy jutott be, hogy bement a gyógyszerraktárba, ahova szintén tilos volt belépnie.

Az alperes változatlanul hangsúlyozta, hogy a W.B. igazságügyi munkavédelmi szakértő által készített szakvélemény 34. oldalán a szakértő is leírta, hogy a felperes milyen kötelezettségszegéseket követett el. A felperes nem kellő körültekintéssel, nem a tőle elvárható gondossággal járt el, amikor a vegyszer utántöltésekor nem győződött meg arról, hogy az általa felvett műanyag göngyölegben milyen anyag tárolása történt.

A felperes a technológiaváltás előtt sem mehetett be a vegyszerraktárba, csak abban az esetben, ha erre a munkahelyi vezetője utasította.

Az alperes álláspontja szerint B.Z. tanúvallomását is megfelelő súllyal vette figyelembe az elsőfokú bíróság tekintettel arra, hogy a tanú a vizsgált 3 hónapban pontosan 21-21-21 napot dolgozott a három műszakvezető beosztása alatt, akik mindannyian azt erősítették meg, hogy nem volt különböző gyakorlat, és bizonyítást nyert, hogy „fix” műszakok sincsenek.

Szükségtelen lett volna B.L. meghallgatása, hiszen a felperes és a fejő munkakörben dolgozó munkavállalók is azt nyilatkozták, hogy a fejési technológiáról kioktatta őket a munkáltató, továbbá a fejők azt is állították, hogy tudták, miszerint nem mehetnek be a vegyszerraktárba.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint - a felperes által sem vitatottan - a technológia változása a fejők tevékenységi körét is érintette. A változást követően - mivel csövön érkezett a fertőtlenítőszer - tilos volt a vegyszerraktárba bemenni, és a fertőtlenítő anyagokhoz hozzányúlni. Ezt erősítette meg tanúvallomásában B.A. ágazatvezető, aki állította, hogy „...az új technológiának az volt a lényege, hogy egy csövön keresztül adagoltuk a folyadékot, és hogyha ez elfogyott, akkor a munkavállalónak csak annyi volt a feladata, hogy szóljon ez miatt a műszakvezetőnek, mert november 16. napját követően kizárólag a műszakvezető volt jogosult bemenni a vegyszerraktárba, és utánaátölteni a folyadékot” (jegyzőkönyv, 3. oldal utolsó bekezdés). Ezzel összefüggésben H.T. tanúként úgy vallott, hogy „amikor a

felperes észlelte, hogy hiba van a rendszerben, erről azonnal a műszakvezetőt kellett volna tájékoztatnia, ez lett volna a feladata, és nem pedig az, hogy utántölti a rendszert" (jegyzőkönyv, 5. oldal 1. bekezdés).

A felperes a felülvizsgálati kérelmében maga is azt állította, hogy 2012. január 28. előtt lehetett bemenni a raktárba, vagyis 2012. február 3-án saját állítása szerint sem léphetett be a veszélyes anyagot tároló helyiségbe.

A felperes a vegyszerraktárba bemenve súlyosan gondatlanul járt el, amikor a feliratokkal jól láthatóan ellátott vegyi anyagokat összetévesztette, rossz összetételű anyagot készített, amely két munkatársa és hozzávetőlegesen 100 állat sérülését okozta. Meghallgatása során maga is elismerte, amikor úgy nyilatkozott, hogy „felelőtlen voltam az ügyben, nem olvastam el, hogy milyen szert töltök a tartályba. Tudom, hogy ez nem az én feladatom lett volna" (beadvány). Ezen előadásból nem következik az a felülvizsgálati hivatkozás, hogy a felperes az állatok iránti érzelmi kötődése miatt erkölcsi felelősséget vállalt, mivel a jegyzőkönyv egyértelműen az általa is elismert gondatlan magatartást tükrözi.

Az igazságügyi munkavédelmi szakvélemény nem vitásan felsorol olyan hiányosságokat, amelyek az alperes terhére írhatók, és a következetes ítélkezési gyakorlat szerint a munkáltató szabálytalan eljárása valóban csökkent a munkavállaló magatartásának súlyát. Jelen esetben azonban erre nem volt jogszabályi lehetőség. A felperes a technológiai utasítás ismeretében ment be a vegyszerraktárba, és ott súlyosan gondatlanul eljárva, figyelmetlenül végezte a munkáját. A szakértő is egyértelműen rögzítette, hogy az üzemzavarról a közvetlen munkahelyi vezetőjét tájékoztatnia kellett volna, illetve meg kellett volna győződnie arról, hogy a műanyag göngyölegben milyen anyag tárolása történik. Ennek elmulasztása pedig olyan munkavállalói magatartás, amely miatt a munkáltató jogszerűen élt a rendkívüli felmondással [Mt. 96. § (1) bekezdés].

Alaptalanul állította a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy B.Z. a perbeli időszakban is az alperes alkalmazásában állt, ezért a tanúvallomását nyomatékosabban kellett volna figyelembe venni. A tanú úgy nyilatkozott, hogy „előadom, hogy 1992. és 2006. között dolgoztam az alperes alkalmazásában fejő munkakörben" (jegyzőkönyv, 5. bekezdés). Ebből következően a vallomása csak úgy volt értelmezhető, hogy az ezen időszakban szokásos gyakorlatra vonatkozott, így előadását a bíróságok jogszabálysértés nélkül értékelték.

A bíróságok a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok bizonyító erejét a maguk összességében értékelik, és a per összes releváns körülményére figyelemmel – meggyőződésük szerint – bírálják el, mérlegelve az egyes bizonyítékok közötti ellentétek feloldásának lehetőségét (Pp. 206. §). A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, újabb egybevetésére nincs jogi

lehetőség, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróság nyilvánvalóan téves, vagy okszerűtlen következtetésre jutott-e (BH.2012.173.). Jelen esetben az eljáró bíróságok a bizonyítékokat - köztük a szakvéleményben foglaltakat - valamennyi bizonyítékkal együttesen értékelték, és következtetésüket jogszabálysértés nélkül vonták le.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. § alapján figyelemmel arra, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült.

Budapest, 2015. február 11.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő